Kuopion kaupunginkirjaston käyttösääntöjen päivittäminen uuden kirjastojärjestelmän myötä

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta 18.11.2026
8024/07.03.02/2026

Valmistelijat / lisätiedot:
kirjastotoimenjohtaja Päivi Peiponen, puh. 044 7182311
asiakas- ja kokoelmapäällikkö Johanna Vuorinne, puh. 044 7182360
järjestelmä- ja verkkopäällikkö Lissu Rossi, puh. 044 7182315
lasten ja nuorten kirjastopalveluiden päällikkö Anu Parviainen, puh. 044 7182309
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

sivistysjohtaja Mikko Ripatti

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

a) hyväksyy Kuopion kaupunginkirjaston päivitetyt käyttösäännöt ja

b) päättää, että ne astuvat voimaan 1.1.2027.

Päätös

Selostus

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016, 14 §) säätää, että ”Kunta voi hyväksyä yleisen kirjaston käyttösäännöt, joilla edistetään kirjaston sisäistä järjestystä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Käyttösäännöissä voidaan antaa määräyksiä kirjaston tilojen ja omaisuuden käytön ohella kirjastoaineiston lainaamisesta, varaamisesta, palauttamisesta ja palauttamisen määräajoista sekä lainauskiellosta, kirjaston käyttökiellosta ja maksuista.”

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta hyväksyi aiemmat Kuopion kaupunginkirjaston käyttösäännöt astumaan voimaan 8.1.2024. Käyttösääntöjä on tarpeen päivittää, sillä Kuopion kaupunginkirjaston uusi kirjastojärjestelmä (avattu 4.11.2026) sisältää uusia toiminnallisuuksia. Samalla käyttösääntöjä on kokonaisvaltaisesti tarkasteltu.

Uusi kirjastojärjestelmä mahdollistaa viestien lähettämisen ensisijaisesti sähköpostitse, mikäli asiakas antaa asiakastietoihinsa sähköpostiosoitteen. Tämä ensisijaisuus tuodaan esille käyttösäännöissä varausilmoitusten ja muistutusten kohdalla.

Uusi kirjastojärjestelmä tuo mahdollisuuden ylimääräisen ja maksuttoman sähköpostimuistutuksen lähettämiselle asiakkaalle heti, jos hänellä myöhässä oleva laina on varattu toiselle. Tämä toiminto on asiakkaiden toivoma ja se otetaan käyttöön ja tuodaan esille käyttösäännöissä.

Yhteisöjen (esim. päiväkodit, koulut, palvelutalot) on mahdollista saada yhteisökortti yhteisön toiminnassa ja tiloissa käytettävän aineiston lainaamiseen. Uusi kirjastojärjestelmä mahdollistaa tälle kortille voimassaoloajan, jolloin kortin vastuuhenkilö pystytään vuosittain tarkistamaan ja tarvittaessa päivittämään. Tämä ja yhteisökorttien muusta poikkeava maksukäytäntö tuodaan esille käyttösääntöpäivityksessä. Käyttösäännöissä tuodaan myös esille se, että kirjaston on mahdollista peruuttaa yhteisökortti käyttösääntöjen olennaisesta rikkomisesta.

Uusi kirjastojärjestelmä sisältää mobiilikirjaston ja tämä tuodaan esille käyttösäännöissä nimeämättä mobiilikirjastoa.

Käyttösäännöissä korostetaan entistä enemmän kirjaston käyttäjän velvollisuutta seurata maksuja ja lainaamansa aineiston eräpäiviä sekä velvollisuutta uusia tai palauttaa ne ajoissa. Tämä ajatus on jo aiemmin sisältynyt ja sisältyy myös päivitetyssä versiossa kohtaan *Palauttaminen ja palauttamisen määräajat*: ”asiakkaan on palautettava aineisto viimeistään lainan eräpäivänä” sekä ”Myöhästymismaksut alkavat kertyä heti eräpäivän jälkeen”.

Tieto kaukopalvelun maksullisuudesta lisätään käyttösääntöihin. Aiemmin tämä tieto on löytynyt vain maksuliitteestä.

Lainauskiellon rajaa korotetaan 15 euroon ja se tuodaan esille käyttösäännöissä. Aiemmin lainauskiellon raja oli 10 euroa. Korottaminen sujuvoittaa asiakkaan kirjastonkäyttöä ja aineistojen uusimista tilanteessa, joissa maksuja on kertynyt, ja estää enemmät maksut. Maksujen hetkelliseen aiempaa suurempaan kertymiseen vaikuttaa korotetut kaukolainamaksut. Esimerkiksi Varastokirjastosta pyydetty kaukolaina maksoi aiemmin asiakkaalle 4 € ja nyt 12 € Varastokirjaston liityttyä osaksi Kansallisarkistoa. Tätä muutosta ei sovelleta aiemmin tulleisiin lainauskieltoihin.

Käyttösäännöissä *Kirjaston käyttökielto* -kohdassa tuodaan esille myös laissa yleisistä kirjastoista säädetty asia, että kirjasto on järjestyslain mukainen yleinen paikka. Sen toiminnan häiritsemiseen ja turvallisuuden vaarantamiseen sovelletaan järjestyslakia. Lisäksi nähdään tarpeelliseksi korostaa, että päihteiden käyttö on kirjastossa kielletty.

Käyttösäännöissä selkeytetään myös joitakin tekstikohtia, hiotaan sanamuotoja, vaihdetaan kappalejärjestyksiä sekä poistetaan vanhentuneita tekstikohtia.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 30 §

Vaikutusten arviointi

Liitteenä.

Liitteet 8024/2026 Vaikutusten ennakkoarviointi

8024/2026 Kuopion kaupunginkirjaston käyttösäännöt 1.1.2027